

EKT

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

Διεθνής Εβδομάδα
**Ανοικτής
Πρόσβασης**
19-23 Οκτωβρίου 2015

Ανοικτή Πρόσβαση και Επιστημονικά Δεδομένα

Δρ Μαρίνα Αγγελάκη | Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Ανοικτή Πρόσβαση και Επιστημονικά Δεδομένα

- Ορισμός επιστημονικών δεδομένων
- Σημασία παροχής Ανοικτής Πρόσβασης στα Επιστημονικά Δεδομένα
- Ορίζοντας 2020- Υποχρεώσεις Ερευνητών για παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στα Επιστημονικά Δεδομένα

Τι εννοούμε με τον όρο επιστημονικά δεδομένα;

- Ο όρος «επιστημονικά δεδομένα» αναφέρεται σε πληροφορίες, και ειδικότερα σε δεδομένα ή αριθμούς, που συλλέγονται με στόχο την εξέταση και τη χρήση τους ως βάση για ανάπτυξη συλλογισμών, υπολογισμών ή συζήτησης.
- Τα επιστημονικά δεδομένα περιλαμβάνουν (μεταξύ άλλων) στατιστικές, μετρήσεις, συνεντεύξεις, εικόνες
- Η έμφαση δίνεται σε επιστημονικά δεδομένα που είναι σε ψηφιακή μορφή

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Γιατί είναι σημαντική η παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στα Επιστημονικά Δεδομένα;

Η ΑΠ στα επιστημονικά δεδομένα οδηγεί σε:

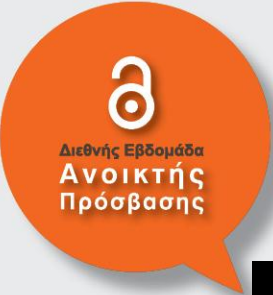
- Καλύτερη και πιο αποτελεσματική επιστήμη
- Ενίσχυση της καινοτομίας και της ανάπτυξης
- Ενίσχυση της διαφάνειας

Τα επιστημονικά δεδομένα είναι απαραίτητα για την αναπαραγωγή και την επαλήθευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στις επιστημονικές δημοσιεύσεις.

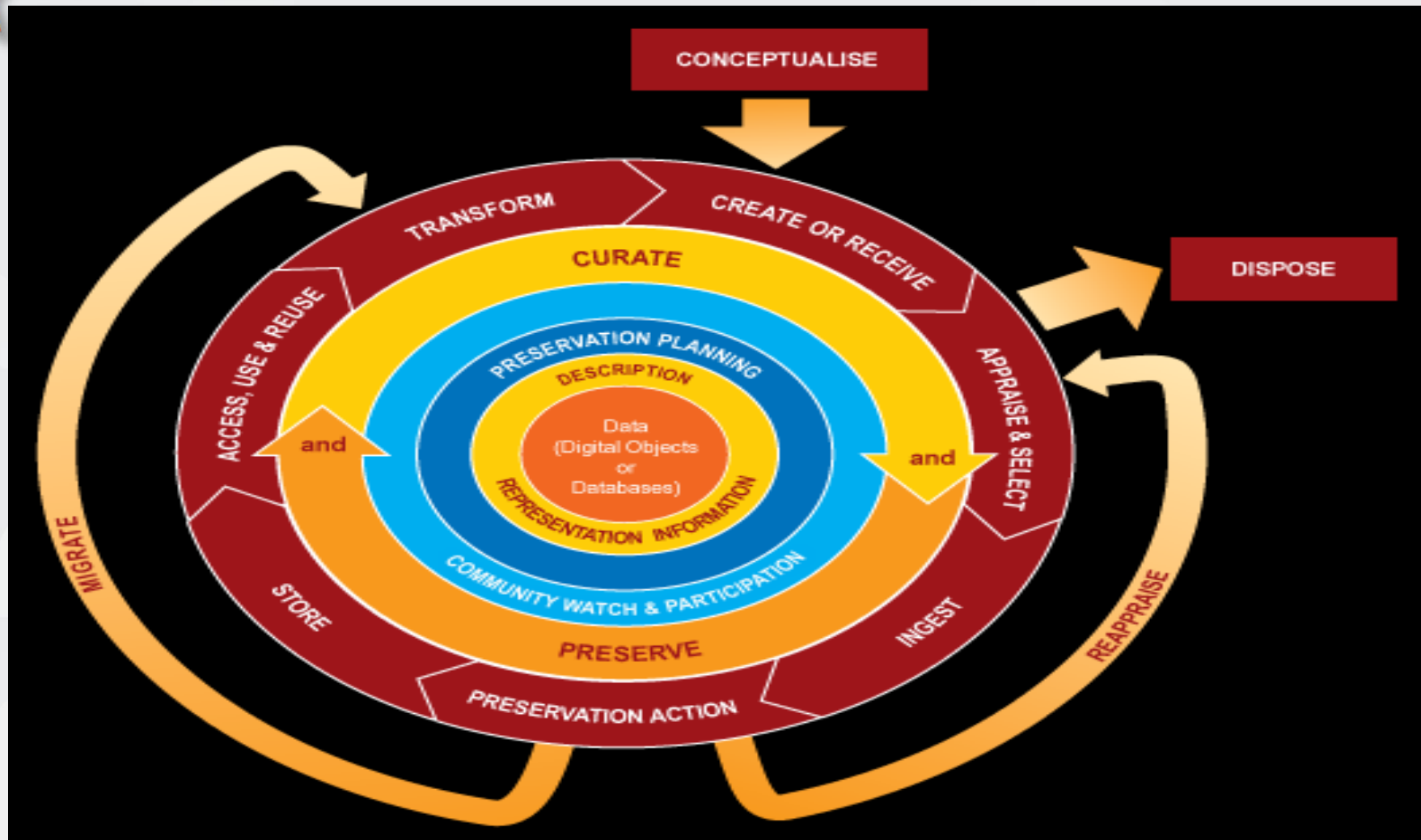

Data Journal and Data Papers:

- **Data Journals:** περιοδικά που έχουν ως αντικείμενο τη δημοσίευση, διάχυση και διαμοιρασμό δεδομένων κατόπιν αξιολόγησης από ομότιμους (peer-review)
- **Data Paper:** περιγράφει ένα σύνολο δεδομένων (dataset), παρέχοντας πληροφορίες για τη διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας κτλ. Επιτρέπει στον αναγνώστη να κατανοήσει το πότε, πώς και γιατί έχουν χρησιμοποιηθεί τα συγκεκριμένα δεδομένα

Κύκλος Ζωής των Δεδομένων

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Βήματα για την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στα Επιστημονικά Δεδομένα (I)

- ✓ Σχέδιο Διαχείρισης Δεδομένων (Data Management Plan)

Περισσότερες πληροφορίες για DMP:

<http://www.dcc.ac.uk/resources/data-management-plans>

- ✓ Πρόκειται για ένα «δυναμικό» κείμενο το οποίο γίνεται πιο ακριβές και ουσιαστικό καθώς το έργο εξελίσσεται
- ✓ Τι πληροφορίες περιλαμβάνει/Σε τι ερωτήματα απαντά:
 - ✓ Τι είδους δεδομένα θα παράξει/ συλλέξει το έργο;
 - ✓ Τι είδους πρότυπα θα χρησιμοποιηθούν;
 - ✓ Πώς θα δοθεί πρόσβαση σε αυτά για επαλήθευση και επανάχρηση;
 - ✓ Πώς θα διατηρηθούν τα δεδομένα αυτά;

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Βήματα για την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στα Επιστημονικά Δεδομένα (II)

- Κατάθεση σε αποθετήριο επιστημονικών δεδομένων
Περισσότερες πληροφορίες:
- Μητρώο αποθετηρίων για ερευνητικά δεδομένα:
<http://www.re3data.org/> (Registry of Research Data Repositories)
- Θεματικά Αποθετήρια: Open Context <http://opencontext.org/>,
Figshare <http://figshare.com/>, SSOAR (Social Science Open Access Repository) <http://www.ssoar.info/en/home.html>
- Zenodo <http://zenodo.org/>

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Η ανοικτή πρόσβαση στον Ορίζοντα 2020: Δεδομένα

Πιλοτική δράση σε επτά περιοχές του Ορίζοντα 2020

(Η υποχρέωση αναφέρεται στο Grant Agreement, άρθρο 29.3)

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amqa/h2020-amqa_en.pdf

✓ 7 Θεματικές Περιοχές

- Μελλοντικές και Αναδυόμενες Τεχνολογίες (Future and Emerging Technologies)
- Ηλεκτρονικές Ερευνητικές Υποδομές (Research infrastructures - part e-Infrastructures)
- Βιομηχανική Υπεροχή- Υπηρεσίες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (Leadership in enabling and industrial technologies - Information and Communication Technologies)
- Κοινωνικές Προκλήσεις: Ασφαλής, Καθαρή και Αποτελεσματική Ενέργεια- Έξυπνες Πόλεις και Κοινότητες (Societal Challenge: Secure, Clean and Efficient Energy - part Smart cities and communities)
- Κοινωνικές Προκλήσεις: Κλιματική Δράση, Περιβάλλον, Αποτελεσματική Χρήση Πόρων, Πρώτες Ύλες (Climate Action, Environment, Resource Efficiency and Raw materials)
- Κοινωνικές Προκλήσεις: Η Ευρώπη σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο- συμμετοχικές, καινοτόμες και σκεπτόμενες κοινωνίες (Societal Challenge: Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective Societies)
- Επιστήμη μαζί και για την κοινωνία (Science with and for Society)

Το ERC δεν συμμετέχει στην πιλοτική δράση

Έργα σε άλλες περιοχές μπορούν να συμμετέχουν σε εθελοντική βάση

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Ποια δεδομένα αφορά και Ποιες οι υποχρεώσεις;

- ✓ Στα δεδομένα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην επαλήθευση των αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στις επιστημονικές δημοσιεύσεις (research data needed to validate the results presented in scientific publications)
- ✓ Σε άλλα δεδομένα τα οποία περιγράφονται στο σχέδιο διαχείρισης των δεδομένων (data management plan)

Υποχρεώσεις:

- ✓ Κατάθεση σε αποθετήριο επιστημονικών δεδομένων

Περισσότερες πληροφορίες στο μητρώο αποθετηρίων για ερευνητικά δεδομένα:

<http://www.re3data.org/>

- ✓ Λήψη μέτρων προκειμένου να είναι δυνατή πρόσβαση, εξόρυξη, εκμετάλλευση και διάχυση (χωρίς κόστος) στα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των μεταδεδομένων αυτών

Πώς ανταποκρίνεστε στις υποχρεώσεις αυτές (1)

A. Στο στάδιο υποβολής της πρότασης

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις περιλαμβάνουν τμήμα για τη διαχείριση των δεδομένων. Αξιολογείται στην ενότητα που αφορά το κριτήριο 'Impact'

Τι περιλαμβάνει; Σύντομη περιγραφή της πολιτικής του έργου για τη διαχείριση των δεδομένων, δηλαδή:

- ✓ Τι είδους δεδομένα θα παράξει/ συλλέξει το έργο;
- ✓ Τι είδους πρότυπα θα χρησιμοποιηθούν;
- ✓ Πώς θα δοθεί πρόσβαση σε αυτά για επαλήθευση και επανάχρηση;
- ✓ Πώς θα διατηρηθούν τα δεδομένα αυτά;
- Η πολιτική οφείλει να αντικατοπτρίζει τη συμφωνία των εταίρων για τη διαχείριση των δεδομένων
- Τα κόστη για τη διαχείριση των δεδομένων σας είναι επιλέξιμα

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Πώς ανταποκρίνεστε στις υποχρεώσεις αυτές (2)

B. Στο στάδιο υλοποίησης του έργου (Data Management Plan)

- ✓ Διαμόρφωση του DMP κατά τους πρώτους 6 μήνες υλοποίησης του έργου (ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ)
- ✓ Επικαιροποιημένες εκδόσεις ως πρόσθετα παραδοτέα σε επόμενα στάδια και τουλάχιστον για την ενδιάμεση και τελική αξιολόγηση
- ✓ Επικαιροποιημένες εκδόσεις που λαμβάνουν υπόψη αλλαγές λόγω της συμπερίληψης νέων δεδομένων, αλλαγές στη συμφωνία των εταίρων, εξωτερικοί λόγοι

Ανοικτή Πρόσβαση σε δεδομένα: Εξαιρέσεις

- ✓ Όταν το έργο δεν παράγει/ συλλέγει νέα δεδομένα
- ✓ Ζητήματα προστασίας αποτελεσμάτων
- ✓ Ζητήματα εμπιστευτικότητας
- ✓ Ζητήματα ασφάλειας
- ✓ Κανονισμοί για την προστασία των προσωπικών δεδομένων
- ✓ Εφόσον η παροχή ανοικτής πρόσβασης ενέχει κινδύνους για τον κύριο στόχο της δράσης

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Που μπορώ να βρω πρόσθετες πληροφορίες για τη διαμόρφωση του DMP;

- ✓ Οδηγός Ευρωπαϊκής Επιτροπής με πρότυπο (template) για DMP
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf
- ✓ FAQ on open access in Horizon 2020
http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/background-paper-open-access-october-2012_en.pdf
- ✓ Factsheet Horizon 2020
https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/FactSheet_Open_Access.pdf

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

www.openaccess.gr
www.openaccess.gr/blog

EKT

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης | ΕΙΕ

Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλ.: 210 7273900 • Fax: 210 7246824
E-mail: ekt@ekt.gr • www.ekt.gr

Διεθνής Εβδομάδα
Ανοικτής
Πρόσβασης

Ευχαριστώ!

Δρ Μαρίνα Αγγελάκη

mangelaki@ekt.gr